

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota,
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 482 Lel.

Fél évre ... .. 216 Lel.

Negyed évre ... .. 108 Lel.

Havonta ... .. 86 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Németország sorsdöntő napjai.

(Hírek a rajnai köztársaság kikiáltásáról. —
Benes Londonba utazott, hogy közvetítsen.)

Párisból táviratozzák: Poincaré a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a jóvátétel gyors szabályozása csak akkor következik be, ha az angol kormány Franciaország számára elfogadható megoldást javasol. Ellenkező esetben új utat keresendő a szabályozás számára. Franciaországnak nem sürgős a Ruhr-ügy befejezése.

Berlinből táviratozzák: A német kormányhoz jelentések érkeztek, amelyek szerint a megszállt területen július 14-én kikiáltják a rajnai köztársaságot. A kormánynak semmilyen hatalmi eszköz nincs a birtokában, amivel a rajnai köztársaság esetleges kikiáltását megakadályozhatná. A

Rajna-vidéken bizonyos pénzügyi körök utóbbi harcot indítottak a márkátámogatási akció ellen. A legközelebbi napok súlyosan döntések lesznek a Rajna-vidékre és ezzel együtt talán egész Németországra.

Párisból táviratozzák: Benes csehszlovák külügyminiszter tegnap délután Londonba utazott. A tegnapielőtt Poincaréval folytatott megbeszélésről kevés kerül nyilvánosságra. Tegnap hivatalosan csak annyit jelentettek ki, hogy a két miniszter nem a Franciaország és a kisantant közötti kérdéseket tárgyalta meg, hanem a tárgyalások anyaga főként az általános európai helyzet megbeszélésére szorít-

Amíg egy ágyterítő eljut odáig...

Egy ragyogó kora tavasszal délelőttön a nagyságos asszony be- ment az üzletbe és megvette az ágyterítőt. Szép selyem ágyterítő volt rojtokkal. Otthon sokszor megdicsérték a vendégeket.

— Gyönyörű, hol vette ezt a mesés selymet?

A nagyságos asszony, ilyenkor szerényen válaszolta:

— Ugyan, ki tud ma ilyesmit vásárolni! Ez valódi indiai selyem. Egy átutazó maharadzától kaptam ajándékba.

A felelet mindenkit kielégített. Kora tavasszal még az volt a szokás, hogy indiai maharadzák kergettek az országban és minden jobb középosztálybeli nagyságos asszonynak egy-egy selyem ágyterítőt ajándékoztak.

Aztán jött a május és egy ugynevezett szép napon a nagyságos asszony idegesen teregette maga elé az ágyterítőt.

— Mit gondol Mariska — mondta a házivarrónőnek — ebből nem lehetne egy tüneményes kepep készíteni?

— Valódi párisi modellt kreáltak belőle. — mondta a házivarrónő, mert mindennél többre tartotta a saját szabásművészetét. Rajongtak érte az asszonyok a városban, nagy áldozatok árán elcsalták és a férjeikkel udvaroltatták neki.

Három nap alatt elkészült a tünemény. Ekkor már a nagyságos asszony is elhitte, hogy párisi modell. A korzón mindenki megbámulta a kepe előkelő formát és senki se sejtette benne az egykori ágyterítőt, a maharadza ajándékát. Ha őfelsége történetesen kapott volna vizumot és megérkezett volna Indiából, nem ismerte volna meg, annyira megváltozott, mióta utoljára látta.

— Párisból kaptam a héten — informálta az érdeklődőket a nagyságos asszony.

Elmult még néhány hét. A nagyságos asszony fürdőre készült. — Átnézte a nyári ruháját.

— Fürdőkosztüm Réliene. Halatlan, hogy azért is már ötszáz lelt kérnek!

Rövid eszmecsere Mariskával, a művészlelkű házivarrónővel — és kepe elment. Fürdőruha lett be-

lőle. A strandon dr. Jóliszitánál felrakta a monokliját és azt mondta:

— Nagyságos asszonyom, ez a fürdőkosztüm valóban nagyon apart.

— Oh, most hoztam Capri szigetéről, eddig ott nyaraltam — felelte, szórakozottan a nagyságos asszony. Egy olasz selyemkereskedő hozta az anyagot Indiából.

Mert Indiát nem hagyta ki semmiből, amióta „Hindu sereplék” és a „Maharadza gyöngye” című filmeket megnézte a gazdag kisérő műsorral.

Elmult a nyár, az ősz. A nagyságos asszonyt meghívták egy kis házibálra.

— Ne öltözz fel nagyon kedvesem — invitálta a háziasszony — nem lesz ez nagyobb dolog. Egy szerű ruhában leszünk mindannyian.

Ez volt a trükkje. Mindenkit lebeszélte a jó ruháról, hogy ő egyedül pompáziasson. De senki se ugrott be neki. A nagyságos asszony se. Elhívatta a Mariskát és a fürdőruhából estélyi ruha lett. Kitejt belőle, még maradt is néhány. Tutankhamen szobrászától való.

kozott. Jól értesült forrásból azt jelen-
tik, hogy Benes tanácskozása a
francia kormány felfogásának
megismerésére szoritkozott. Fran-
cia politikai körökben az a felfogás
hogy Benes megkísérli a közveti-
tést Anglia és Franciaország kö-
zött. Arra vonatkozólag, hogy
eredményel kecsegtet-e ez a kísér-
let, különbözők a felfogások. Be-
avatott körökben élénk megbeszélés
tárgyát képezi az a körülmény,
hogy Olaszország éppen Benes
utazását használja föl ama kíván-
ság dokumentálására, hogy Ang-
lia és Franciaország közeledjenek
egymáshoz. Ebből azt a következtetést
vonják le, hogy Olaszország
nem látná szívesen, ha a kisanant
ját szaná a közvetítő szerepet
Franciaország és Anglia között.
Hivatalos körökben élénk feltűnést
keltett a hivatalos olasz nyilatko-
zat. Még nem tudják, hogy vajon
az olasz lapokban bejelentett lépést
követni fogja-e a párisi és
olasz nagykövetség hivatalos elő-
terjesztése.

Berlinből táviratozzák: A Ber-
liner Tageblatt jelenti, hogy **Baldwin**
angol miniszterelnök az alsó-
házban mondandó beszédében ke-
rülni fogja a franciákkal való szaki-
tást, majd pedig a következő ja-
vaslatot fogja előterjeszteni: 1. Nemzetközi
bizottság alakítandó Németország
fizetőképességének megítélésére a jóvátételi bizottság
közvetítésével, amelyet azonban
nem kell azonnal összehívni. Ebben
a pontban kifejezésre jut, hogy
Amerika is célszerűnek tartja az
angol kormánynak ezt a tervét. 2.
Anglia hajlandó Németországot
felszólítani a passzív rezisztencia

A házibálon megcsodálták.

— Nem akartam nagyon nekiöl-
tözni. Ezt a kis rongyot vettem
fel. Párisi.

Régen jutott eszébe, hogy In-
diát elfelejtette bekapcsolni. Az-
tán eljött a karácsony. A nagysá-
gos asszony meg akarta lepni va-
lamiel a férjét. Mert férje is volt
a nagyságos asszonynak, csak az-
zal nem foglalkozott olyan sokat,
mint a házivarrónővel. Ezért sze-
rcsipel ritkábban ebben a kis törté-
netben. A nagyságos asszony so-
kat gondolkodott, hogy mivel lepje
meg az urát. Végre kitalálta. Egy
nyakkendővel. Az estélyi ruha már
ugy is kiment a divatból. Krisz-
kindlire nyakkendő lett belőle.

— Szép nyakkendő van —
mondotta dr. Jól szituált a férjé-
nek, mert a férjnek is kell néha
kedveseket mondani. — De miért
ilyen keskeny? Most a széles a di-
vatos

A férj a vállát vonogatta:

— A feleségem... izlése. Ugy-e
drágám?

A nagyságos asszony halgatott
Nem szarta volna el egy világról,
hogy nem tellett szélesebbre az
estélyi ruhából

feladására azzal a feltétellel, ha
Németországnak azonnal vissza-
adják a szabad intézkedés jogának
egy részét a megszállott területen
ugy, hogy Németország dolgoz-
hasson és termelhesen. 3. Fran-
ciaország biztonságának kérdését
kölesönös garanciális szerződéssel
rendeznék a népszövetségi elvek
szerint. 4. A franciák által meg-
állapítandó időben konferenciát
kell egybehívni Németország be-
vonásával. Baldwin végül felszólit-
ja Franciaországot a részvételre.

Londonból táviratozzák: Az an-
gol felsőházban Viscount Grey fel-
világosítást kért az angol kormány
európai politikájáról, Erre lord
Curzon külügyminiszter felolvasta
a kormány-nyilatkozatot, amelyet
Baldwin miniszterelnök az alsó-
házban előterjesztett. A felsőház a
nyilatkozatot nagy tetszéssel fo-

Nyilatkozott az angol miniszterelnök.

Londonból táviratozzák: **Baldwin**
miniszterelnök tegnap délelőtt
tartotta meg beszédét, amelyet az
egész világ óriási várákózása elő-
zött meg. A miniszterelnök kijelen-
tette, hogy Nagybritannia elhatá-
rozta magát arra, hogy Németor-
szágot teljesítőképesége határáig
fizetésre kényszeríti. A legutóbbi
német jegyzék javaslatai nem ki-
elégítőek, de érdemesek a beható
megvitatásra. A brit kormány kész
vállalni a felelősséget, hogy a leg-
rövidebb időn belül maga készíti
elő a németeknek küldendő válasz
tervezetét és ezt a szövetségesek-
hez is minden késedelem nélkül
megküldi. *Ilyenformán az együttes
akció lehetősége továbbra is fenn-
marad.*

Baldwin nagyfontosságú nyilat-
kozatáról Londonból a következő
részletes jelentést küldik: Az alsó-
ház csütörtöki ülésén az ülésterem
és a kázzatok zsufolásig megtel-
tek. A diplomaták páholyában szá-
mos nagykövet és követ volt, kö-
ztük **Stahmer** német nagykövet,
Saint Aulaire francia nagykövet.

Ramsay Macdonald ellenzéki
vezér kérdésére **Baldwin** minisz-
terelnök felelt és felolvasta nyilat-
kozatát. Bejelentette, hogy Nagy-
britannia értesítette a szövetsége-
seket, hogy hajlandó a német jegy-
zékre adandó választervezetnek
előkészítéséért vállalni a felelősé-
get. A választ kommentálás végett
a szövetségesek elé terjesztik. —
Ami reményének adott kifejezést,
hogy a válasz megszövegezésében
létrejön a megegyezés. A német
jegyzékben foglalt javaslatokat
nem szabad ignorálni, akár meg-
lelőek azok, akár nem. Majd nyo-
matékosan utalt a mostani helyzet
gazdasági és egyéb veszedelmeire
és kijelentette, hogy a Ruhrvidék-
nek bizonytalan időre való meg-
szállása igen sajnálatos jelenség
és mihamar lehetséges, azt tisztes-
séggel be kell fejezni. Az a meg-
győződése, hogy azok a módsze-

gadta. Grey ezután beszédében
rátért Franciaország biztosítékai-
nak kérdésére és megjegyezte,
hogy Franciaország módszere,
nevezetesen a Ruhr-vidék meg-
szállása nem alkalmas a kitűzött
cél elérésére; sőt az ellenkezőjét
éri el vele. A mult tanulságaiból
kitűnik, hogy a militarizmus nem
nyújthat garanciát egy nemzetnek
sem, de a nemzetek semmiféle
csoportjának sem. A kísérlet, hogy
más nemzetek rovására szerezzek
biztosítékokat, mindig kudarc-
cal végződött.

Londonból táviratozzák: **Benes**
csehszlovák külügyminiszter a
tisztelőre rendezett villásreggelin
kijelentette, hogy Európa poli-
tikai helyzete könnyen komollyá
válhatik. A fennforgó problémák
megoldását csak egyesült Euró-
pával lehet elérni.

rek, amelyek Németország romlá-
sára vezetnek, *Angliára, szövetségeseire és egész Európára végze-
tessé válhatnak.* Ezt kezdettől fog-
va hirdette. Az a nézetük, hogy a
Ruhrvidék megszállása nem alkal-
mas arra, hogy a szövetségesek
számára jóvátétel címen az elérhe-
tő legnagyobb összeget eredmé-
nyezze. (Tetszés.)

— Januárban Párisban ajánla-
tot tettünk, amelyet igen nagylel-
kűnek tartottunk arra, hogy meg-
akadályozzuk a gazdasági katasz-
trófát. Az ajánlatot szövetségeseink
elvetették és azóta félreáll-
tunk. Az őszinte lojalitás szelleme
hatott át a szövetségesekkel szem-
ben, amely a mi felfogásunk szer-
int az európai béke számára töké-
letes biztosítékot jelenthetett. Az
akkor előrelátott következmények
most kezdenek mutatkozni. A szö-
vetségesek jóvátétel fejében keve-
sebbet kapnak most, mint a meg-
szállás előtt. Amif megkapnak,
azt azon az áron hajtják be, hogy
a német gazdasági rendszer szét-
rombolása fokozódik és kilátás van
arra, hogy a jövőben teljesen ösz-
szeomlik. Az illető terület lakosai
sok esetben súlyos szenvedésnek
vannak kitéve és komolyan kell
aggódnia amiatt, hogy az élelmezés
ben zavarok állanak be. Amilyen
mértékben fogy Németország ter-
melő ereje, olyan mértékben tűnik
el a bizonytalan jövőben hírelének
helyreállítása és tartozásainak tör-
lesztése. *A dolgok ilyen állása
miatt Európa valamennyi országa
részlet, az egyik váltoárfolyamá-
nak, a másik kereskedelmének
csökkenésével, a harmadik pedig
a fokozódó munkanélküliséggel.*
Nem tudás, ha azt mondjuk, hogy
a világ helyreállítása veszedelem-
ben van és hogy a béke, amelyért
oly nagy áldozatot hoztunk, koc-
kán forog.

A miniszterelnök fejtegetéseit
sűrűn szakította félbe az élénk he-
lyeslés, különösen az ellenzék ré-

széről. Befejező szavait, hogy az
angol javaslatnak nem volt más
célja mint Európa békéje és a ki-
merült világ helyreállítása, viha-
ros tetszéssel fogadták.

Berlinből táviratozzák: A né-
met lapok többsége **Baldwin** nyilat-
kozatával meg van elégedve, noha
a beszéd nem hozta meg a várva-
várt döntést. A *Vossische-Zeitung*
szerint párisi politikai körökben az
a nézet, hogy Baldwin kijelentései
nem zárják ki a további tárgyalá-
sokat Páris, London és Brüsszel
között.

Az aradi színház sorsa

(**Soimescu** vezérfelügyelő meg-
vizsgálta a **Kintzig-féle** levelet. —
Ma kezdődött a vizsgálat **Kolozs**
várott.)

Nemrég megirtuk, hogy a szín-
házi koncesszió ügyében a döntés
halasztást szenvedett, mert **Banu**
szépművészeti miniszternek az az
intenciója, hogy mindaddig nem
adják ki a koncessziókat, amíg a
dr. **Janovics** Jenő cluji (Kolozsvá-
ri) és **Róna** Dezső aradi sziniga-
zatók között keletkezett konfliktus
ügyében a vizsgálatot be nem fe-
jezték. A vizsgálat lefolytatásával
a miniszter **Soimescu** vezérfel-
ügyelőt bízta meg, aki a mult hé-
ten egy napig Aradon tartózkodott.
Hogy mit végzett Aradon a
vezérfelügyelő, azt nem tudjuk. —
Az egyik cluji (Kolozsvári) lap azt
írja, hogy **Soimescu** vezérfelügye-
lő Aradon megállapította, hogy a
Kintzig-féle levélben, amely miatt
a konfliktus keletkezett, nincs
egyetlen olyan szó sem, amely
kompromittáló volna dr. **Janovics**
Jenőre nézve. A vezérfelügyelő
vizsgálata a **Kintzig** levélben túl ki-
terjedt még egy másik levélre is,
de ezen a ponton is beigazolódtott
Janovics teljes ártatlansága és a
vád alaptalansága.

Soimescu vezérfelügyelő az ara-
di vizsgálat befejezése után július
13-án Kolozsvárra utazott, hogy itt
folytassa az eljárást. Ebből az al-
kalomból ma ankkor van, amelyre
meghívták az összes színész-dele-
gátusokat is. Ennek az ankkor-
nak híre szerint dr. **Janovics** Jenő reha-
bilitáción kívül az is feladatává
vált, hogy revízió alá vegye a
színészgyűlésnek **Fekete** Mihály
és **Róna** Dezső ellen hozott
ítéletét, valamint, hogy a vezérfel-
ügyelő jelenlétében újra megbe-
szélje a kiadandó igazgató kon-
cessziók ügyét. Aradról behívták
Szendrey Mihályt, a Színészgye-
sület alelnökét és az aradi színház
legkomolyabb jelöltjét, továbbá
Darvas Ernő tanácsost, vala-
mint **Inke** Rezsőt és **Szántó** Jenőt,
akik kisebb kerületek koncessziói-
ra pályáznak. Meghívást kapott
Róna Dezső szinigazgató is, aki
azonban ma nem utazhatott el,
mert Timisoarán (Temesvárott)
vendégszerepel. A közeli napokban

véglegesen megtörténik a döntés a koncessziók ügyében.

Clujról (Kolozsvárról) táviratozzák: Dr. Janovics Jenő a cluj (kolozsvári) magyar színház igazgatója ma táviratot kapott Saimescu vezérfelügyelőtől, aki arról értesítette, hogy a mára kitűzött tárgyalásra nem érkezhettek meg és így kénytelen a döntést bizonytalan időre elhalasztani. Costa Foru, a neves román publicista most Kolozsvárott tartózkodik és szintén részt akart venni a megbeszéléseken.

A jövő nemzedék.

(A negy- és kisérettségi vizsgálatok eredménye.)

Az aradi felső kereskedelmi iskolában a napokban fejeződtek be az érettségi vizsgálatok meglepően jó eredménnyel. A vizsgálatok eredménye a következő: **Jóles érettek:** Kovács István; **jó érettek:** Benkő Dezső, Don János, Hönig Béla, Klohs Frigyes, Otth Ferenc, Pakurár Simon, Bécsi Vidor, Róthi Sándor; **érettek:** Boldis Márton, Csizmás Iván, Hammer Eajos, Jurik Márton, Klein Miklós, Kohn Zoltán, Lengyel György, Margitai Károly, Menczer János, Molnár Kálmán, Pintér János, Ritt Gyula, Ritt Zoltán, Rosenberg Artur, Roth István, Schillinger Sándor, Schärfer Sándor, Stibich Gusztáv, Timkó Zoltán, Tóth Ernő, Ujhgyi Imre, Valentir Iszaj, Wicsel István, Zimmermann Gyula. Javító vizsgálatra nyolc, az érettségi ismétlésére három tanulót utasítottak. A végzett növendékek a Werkmeister-féle vendéglőben bankettet rendeztek, amelyen lelkesen ünnepeltek volt tanáraikat.

A **Moise Nicoara** lyceumban a kisérettségi eredménye a következő: a IV. A) osztályban **dicsérettel** végzett Coman Oonoriu; **jelesen:** Buda János; **jól:** Maris Marius, Siclovan Coriolán, Kertész Pál, Hedes Demeter, Ilie Ghenadie, Mircea János, Jonescu Demeter, Bugarin Vince; **egyszerűen:** Deheleán Péter, Musca Amos, Mihu György, Barbon Emil, Negru János, Buda Péter, Tamásdan Livius, Grozda Aurel, Szarka János, Tautan Livius, Deheleán András, Luca Aurél, Mladin János; a IV. B) osztályban: **dicsérettel:** Novac Valér, Popescu A. Jordan; **jelesen:** Nedelcu Sándor; **jól:** Codrean Demeter, Bartos Péter, Glava György, Albu Mircea, Ceaus Demeter, Rista Pál, Joja Todor, Nedelykov János, Pepetiu Traján; **egyszerűen:** Sasu Nicoara, Blaga Tiberius, Deheleac János, Hulbar Miklós, Chiorau János, Darlea Miklós, Ganea Jenő, Crecu Gyula, Gutu Tiberius, Joja György, Jelescutean János, Apatean Vazul, Farcutiu Péter, Mornaila Vazul, Poioianu János, Catri Pál, Totoraan Miklós, Tabic Miron.

Itt említjük meg, hogy a román

Kat. főgimnázium IV. osztályában a kisérettségit Fibinger Géza is letette, akinek neve kimaradt a tudósításból.

Hogy áll a leu?

Julius 13-án fizettek 100 leolért:

Aradon:

2.96 svájci frankot,
8.73 francia frankot
16.66 szokolt,
4.400 külföldi magyar koronát,
5.500 tényleges magyar koronát,
7.400 belföldi magyar koronát,
100.000 német márkát,
36.400 osztrák koronát.

Párisban 8.75 frankot

Budapestben 4450—4850 koronát

Arad környékének rémei

Volt aradi csendőrök a hadbíró-ság előtt.)

A román imperium első évében Aradon és környékén napirenden voltak a jogtalan rekvirálások, a melyeket volt aradi csendőrök követtek el. A bünszövetkezet vezetője Rusu János volt csendőrtörzsmester, büntársa Marau Demeter szakaszvezető, a bünszövetkezet többi tagjai és orgazdái pedig Napau J. Abraham és Karabau József szakaszvezetők. Samanta János káplár, id. Demján Ferenc és ifj. Demján Ferenc voltak. A titkos bünszövetkezet üzeimeiről két aradi nő, Danciu Szilvia és Farago Julia is tudtak s mint a csendőrök kedvesei együtt töltötték el velük az eladott jószágok és ingóságok vételárát. Egy ideig nyugodtan folytatták bünszövetkezetüket. A bünszövetkezet tagjai Rusu János és Marau Demeter főbűnösök vezetésével többek között egy előkelő aradi házba is behatoltak és onnan egy kis aranyozott antik szalonasztalt értékes vetítőlemezeket és több ingóságot vittek magukkal rekvirálás címén. Közben a vidékre is kirándultak és Friedmann Gyula szentpáli pusztájáról több tehenet, bikát és egyéb jószágot hajtottak el a gazdatiszt határozott tiltakozása ellenére, akit fegyveres hatamukkal terrorizáltak és a rekvirálás meséjével áltatták. Ezenkívül több gazdától és földhírtokostól zsaroltak ki jószágokat és egyéb ingóságokat, amelyeket orgazdák értékükön jóval alul eladtak és a bünszövetkezet utón szerzett pénzen közösen megosztzkodtak. Az aradi detektívek kinyomozták a bünszövetkezet üzeimeit és a tettesek ellen feljelentést tettek az illetékes hatóságoknál. Közben azonban Rusu János és csendőrtársai, valamint a melléjük beosztott katonái is leszerelték és polgári foglalkozásukhoz visszatértek, azonban a főbűnösök, Rusu János, aki civilben műszerész volt, továbbá Marau Demeter külföldre szöktek. A katonai hatóságoknak sikerült kinyomozniuk, hogy Rusu János volt csendőrtörzsmester, aki 1920 szeptember 16-án lépett ki a csendőrség kötelékéből, Magyarországra szökött. Marau hollétéről máig sem tudnak. A rejtélyes és vakmerő bünszövetkezet tettesei, illetve bünrészesei, valamint az orgazdasággal gyanúsított egyének bűnügyében a kolozsvári VI. hadtest bírósága most hozott ítéletet. A hadbíró, miután a detektívek jelentése s a feljelentők és tanúk kihallgatása alapján a bünszövetkezet tagjainak vádirat szerint való bűnösségét

megállapította, Bulduc ezredes elnökletével a következőképpen ítélkezett a vádlottak felett:

A bünszövetkezet összes tagjai ellen emelt lopás büntetvének vádját az 1920-iki amnesztia rendelkezés alapján megszüntette, ellenben a két főbűnöst, Rusu Jánost

és Marau Demetért fegyveres erőszak után elkövetett zsarolás és rablás büntette miatt in contumaciam elítélte és pedig Rusu Jánost nyolc, Marau Pedig öt évi börtönre. A többi vádlottakat a hadbírói ítélet az amnesztia rendelkezés alapján felmentette.

Miron Justin dr.: az ügyvédi kamara dékánja.

Izzalmas választás az aradi ügyvédi kamarában. Pótválasztás lesz két ügyvéd között a választmányi tagságért.

Az aradi ügyvédi kamara dékánválasztása nem mindennapi körülmények között zajlott le csütörtökön.

Az aradi ügyvédi kamara alig látott még ilyen erős választási kampányt. A szavazatszedő ügyvédi bizottság délután hat órára megállapította, hogy százötvenhat aradi és aradmegyei ügyvéd szavazott le az urna előtt és százötvenhat ügyvéd közül nyolcvanöt adta le szavazatát Miron Justin dr.-ra és hetvenegy Marsieu Justin dr.-ra és így Miron Justin lett az aradi ügyvédi kamara dékánja.

Reggel kilenc órakor kezdődött a kamara helyiségében a választás. A választási elnök dr. Moldovan Silvius törvényszéki elnök és ügyvédi kamara kormánybiztos prezideálása mellett a szavazatszedő-bizottság tagjai dr. Miklósy Emil, dr. Juhász Jenő, dr. Schütz Henrik, dr. Grosz Ignác és dr. Szathmáry Béla ügyvédek voltak. A választás titkos volt, minden

A duisburgi merénylet anarchisták műve volt.

(Vallott a két merénylő.)

Essenből táviratozzák: A duisburgi hidon történt robbanásról francia forrásból hivatalosan jelentik: A bombát két polgári egyén hozta magával. A két ember a duisburgi főpályaudvaron éjszaka 1 óra 4 perckor szálltak a vonatra és tíz perc múlva a hochfeldi pályaudvarra érkeztek. Két nehéz bőrönd volt náluk és valószínű, hogy ezekben volt a robbanóanyag. Tegnap tárgyalások folytak a belga és német hatóságok között, amelynek célja, hogy a nyomozásban a német hatóságok is résztvegyenek. Két embert sikerült is letartóztatni, akik közül az egyik francia, a másik argentiniai állampolgár. Mindkettő tagja egy nemzetközi anarchista bandának. A kihallgatások során beismerték, hogy ők a tettesei a végzetes bombamerényletnek. Ezek után nincs többé szüksége annak, hogy a zárlatot tovább is fenntartsák. Valószínű, hogy a zárlatot hamarosan feloldják, ami kitűnik abból is, hogy a megszálló hatóságok négy napra betiltották a „Rheinisch-westfälische Zeitung”-

ügyvéd zárt borítékban, szavazólappal adta le a voksát. Délután öt óráig szünetlenül ügyvéd szavazott le.

A szavazatok aránya ez volt: Miron dr. 85, Marsieu dr. 75, Farez dr. 92, Velcov dr. 88, Schütz dr. 104, Papp dr. 86, Hotorán dr. 71, Jancu dr. 72, dr. Miclea 69, Szalay dr. 66, Sugár dr. 51, Ispravnik dr. 55 szavazatot kapott. Abban az esetben, ha Jancu dr. elfogadja választmányi tagságot, közötte és Hotorán dr. között pótválasztás lesz. Amennyiben Jancu lemond, a szavazatok arányában Miclea és Hotorán ügyvédek között kerülne pótválasztásra a sor,

ot, amely azt a hírt közölte, hogy a zárlatot továbbra is fenntartják.

Mussolini a sajtó ellen.

(Megrendszabályozzák az igazító lapokat.)

Rómából táviratozzák: A fascista török felfogását, alaposan ismerő Volta távirati ügynökség azt jelenti, hogy Don Sturzonak, a néppárt titkárnak lemondása egyáltalán nem változtatott a politikai helyzeten, mert Don Sturzo nemcsak a pártban, hanem a párt vezetőségében és a parlamentben is megmarad. Ez pedig azt jelenti, hogy bár Don Sturzo formálisan lemondott, mégis ő fogja vezetni a pártot.

Rómából táviratozzák: Mussolini miniszterelnök a minisztertanácsban szükségesnek jelentette ki, hogy a sajtószabadságot törvényben kell korlátozni, mert az utóbbi időben gyakran visszaéltek vele. Ezt az intézkedést, amelyet csak novemberre terveztek, most haladéktalanul megvalósítják, mert egyes lapok igazító és lázító tevékenységüket fokozták, ami a fascista kormányt cselekvésre kényszeríti. Oviglio igazságügy miniszter kijelentette, hogy holnap előterjeszti a tervezett rendszabályokat.

Az egri tüntetések.

(Az Ébredő Magyaroknak nincs közük a rombolóhoz.)

Budapestről táviratozzák: Az antiszemita tüntetések folytatód-
tak Egerben. Tegnapelőtt délután
lármázó tömeg az Otthon-Kávéház
előre vonult, ahol verekedésre
került a sor a kávéház személyze-
te, vendégei és a tüntetők kö-
zött. A verekedés alatt Fischer Jenő
pincért revolverlövessel súlyosan
megsebesítették. A város fő-
polgármestere plakátokon felszólít-
otta a város közönségét, hogy tar-
tozkodjék minden rendzavarástól.
A tüntetők azonban nem törődtek
a felszólítással és este ismét felvo-
nultak az Agrártakarékpénztár
épülete elé. A rendőrség közbelép-
ett és a tüntetők közül hetet elő-
állított. Ezeket másnap kellő igaz-
oltatás után szabadlábra helyez-
ték. Az Ébredő Magyarok egri
egyesülete kijelentette, hogy sem-
mi köze a verekedő, romboló tünt-
etőkhez.

Maros-ünnepély.

(Ujszövevény, nimfátánc és egyéb
szórakozások.)

Nagyszabású és érdekességek-
ben bővelkedő ünnepséget rendez-
nek az aradi jótékony nőegyletek
vasárnap délután 5 órakor. Nem a
sablonos parkünnepélyek számát
fogja szaporítani ez az ünnepség,
amelyen a rendezőség mindenben
ujat és eredetit ad, ami dokumen-
tál az a körülmény is, hogy az ün-
nepély a Maros partján fog lezaj-
lani. A program olyan gazdag,
hogy mindenki meg fogja találni
azt a szórakozást, amely a legjob-
ban kielégíti. Lesz sport, szeren-
csejáték, számtalan bohóság és lát-
ványosság, amelyek színessé, tár-
kává és feledhetetlenné fogják ten-
ni ezt a napot a résztvevők számá-
ra. A Gloria CFR. sportegyesület
rendezésében kerületi bajnoki uszó-
verseny lesz, amelyre nincsen kü-
lön belépődíj és amelyre minden-
ki benevezhet, aki bizik uszítudá-
sában. Nevezni a bajnokságokra
a helyszínen is lehet 20 lei ne-
vezési díj befizetése ellenében,
míg a gyermekversenyek nevezési
díja csak 15 lei. Lesz 100 méteres
gyermekverseny 14 éven alóliak
számára, ugyanilyen távon ver-
sény 14—18 évesek számára. A
bajnokság tíz száma: 100 méteres
gyorsúszás, 100 méteres mellúszás,
100 méteres oldal, 100 méteres
hölgy, 100 méteres táv, 100 méte-
res hát, 500 és 200 méteres gyors-
úszás. Az első, második és har-
madik helyezetteket díjazták és
díjait az ünnepség keretében fog-
ják kiosztani. Az esti órákban pa-
zar tűzijáték lesz. Bengáli tűz
ézerfényében a Maros tulsó part-
ján nimfák fognak életrekelni, a
kik eredeti kosztümökben nimfa-
táncot lejtenek. A káprázatos és
csodásan szép délutános és estén-
több cigányzenekar és a katonaz-
zenekar fogja a közönséget szó-
rakoztatni. Lesz ezeken kívül ru-
lett, karikadobás és több más sze-
rencsejáték. A felállított sátrak-
ban nagyszerű hideg és meleg va-
csora lesz kapható. Lesz cukrász-
da, kávé, forró virsli, hidegbuffé,
frissen sülték, pörkölt és sörsátor.
Az ünnepség fővédelmét a katoli-

kus főgimnázium felszerelésének
és továbbépítésének javára fordít-
ják.

Irodalom, művészet

A Varázs-keringő.

(Repriz a nyári szinkörben.)

Strauss Oszkár legbájosabb ope-
rettmuzikájának melódiai csendül-
tek fel szerdán este az aradi nyári
színházban. A „Csak párosan szép
az élet” melódiai ma is üdék is fris-
sek, az újság és a szépség erejével
hatnak. A Varázskeringő szentimen-
tális és romantikus meséje azonban a
vontatott előadásban még ósdiabnak
és unalmasabbnak tetszett, mint ami-
lyen valójában. Az operettben elő-
forduló humor zamata nélkülözi a
régiség ízét, a kiszólások az idők
során való sok használatból elcsé-
peltek. Talán jobb és egybevágóbb
előadásban a szöveget is menteni le-
hetett volna, így azonban csak a mu-
zika, a dal voltak azok, amelyek
tapsot érdemeltek és tetszettek a kö-
zönségnek. A női főszerepben Hor-
váthi Mici igyekezett minden játék-
és énektudásával kiváló nyújtani.
Huszár Károly szépen énekelt, sok-
szor kapott nyiltszíni tapsot, játéká-
ban azonban érezhető, hogy mostan-
ában ritkán van a színpadon. Győ-
ző Alfréd vérbeli színész, aki a leg-
jelentéktelenebb szerepben is kabinet
alakítást produkál. Minden szava és
mozdulata hat. Gömör Emma, Ti-
bor Lóri, Halmos Mici, Inke Rezső,
Ács Mihály és a többiek is külön-
külön jók voltak, de az előadás szét-
eső volt, ami a próbahiánnyal indo-
kolható. A zenekar Gellért Pál kar-
mesterrel az élen finoman hozta a
kedves és soha el nem csépellhető
melódiaikat. (b. i.)

* A szinkör műsora. Szombat:
Ezred apja. Vasárnap este: Bob
herceg.

* Horváth Mici búcsúzása előtt,
vasárnap este a Bob herceg címsze-
repében lép fel. A regényes nagy
operett felújítása a közönség általá-
nos tetszésével találkozott.

* A kitűnő katonabohózat, az
„Ezred apja” felújítása alkalmával
állandó derűtségben tartotta a né-
zőteret. A kitűnő bohózat szerepeit
a társulat elsőrendű tagjai játsszák és
azt még szombaton este is műsoron
tartja a színház igazgatósága.

* A budapesti színházak és kaba-
rék leghíresebb tagjaiból összeállít-
ott társulat jön Aradra vendégsze-
repelni. A társulat tagjai Kökény
Ilona, Mészáros Giza, Szűcs Nelly,
Harsányi Rezső, Sarkadi Aladár,
Gonda József, mind egytől-egyig
a mai előadó-művészet legkiválóbb
reprezentánsai. A művészek vendég-
szereplésük alkalmával nem egy-egy
önálló darab keretein belül lépnek
fel, hanem a budapesti orfeumok és
kabarék legújabb schanzonjait, tré-
fáit, műdalait, egyfelvonásosait mu-
tatják be az aradi közönségnek. Az
előadó művészek mindegyike ismert
már az aradi közönség előtt is, elő-
ző vendégszereplésük alkalmával
már megszerezték a közönség szere-
tetését és érdeklődését, amely most a
három napra, hétfő, kedd és szerda-
ra tervezett vendégszereplésük alkal-
mával előreláthatóan impozáns mó-
don nyilvánul meg.

* A vasárnapra hirdetett matiné
közbejött akadályok miatt elmarad.
A jövő hét vasárnapján okvetlen meg-
tartják

Gróf Königsegg Lajos regénye.

(Az aradmegyét író nem kap kiadót. — Né-
hány szó az erdélyi magyar irodalomról.)

El Aradmegyében egy férfikora
teljében levő mágnás. Gróf Kö-
nigsegg Lajos a neve. Az Aradi
Közlöny olvasói ismerik a gróf
nevét főként ama tárcái révén, a
melyek a lapban megjelentek. —
Gróf Königsegg Lajos nem min-
dennapi írói tehetség. Sok-sok esz-
tendőt utazott, külföldön. Főleg
Abessziniában tartózkodott huza-
mosabb ideig és ottani élményeit
élvezetes irodalmi formában, bölcs
élettapasztalattal, ritka írói kész-
séggel és finom humorral írta meg
az Aradi Közlöny tárcarovatában.
Megkisebbitett aradmegyei birto-
kán gazdálkodik, de emellett bő-
ven jut ideje irodalmi terveinek
megvalósítására. Munkái értéke-
sek. A szerző az erdélyi magyar
irodalom egyik erőssége.

Gróf Königsegg Lajos falusi ma-
gányában nemrég hosszabb lélek-
zetű regényt fejezett be, amelynek
szereplői élő emberek. A regény-
ben természetesen az élő szerep-
lők más néven fordulnak elő. A
grófi regényíró ezt a hosszabb
munkáját könyv alakjában szeret-
né megjelentetni. Nem lévén össze-
kötetése az erdélyi irodalommal,
megkérte egyik aradi ismerősét,
tudakozódnék Erdélyben, vajjon
akad-e könyvkiadó, aki sajtó alá
viszi a regényt és a nagyközönség
elő viszi. Elmentek a levelek Cluj-
ra (Kolozsvárra), Oradea-marera
(Nagyváradra), Timisoara (Te-
mesvárra), Targu-Muresre (Ma-
rosvásárhelyre.) Hamarosan meg-
is érkeztek a könyvkiadók vála-
szai, amelyek elszomerítók. Az
összes könyvkiadók, annélkül,
hogy a regényt ismernék, majd-
nem összeheszelésszerűen azt vá-
laszolták, hogy a gazdasági viszonyok
nem kedveznek a könyvkiadásnak
és különben is most iskolai könyvek
kiadásával foglalkoznak, mert ez
jövedelmező üzlet.

Egy tehetséges erdélyi magyar
író tehát nem kap kiadót, aki köz-
vetítő lenne az író és a közönség
között. Ehhez a szomorú tényhez
van egy kis megjegyzésünk. Az
erdélyi lapok állandóan felszínen
tartják az erdélyi magyar iroda-
lom kérdését. Az erdélyi magyarság
szívesen olvassa a maga íróit,
mert Magyarországból nem lehet
könyveket behozni. Erdély ma-
gyarsága tehát kénytelen megelé-
gedni azzal a szellemi táplálékkal,
amely erdélyi írók konyháján fő.
Gyors egymásutánban jelennek
meg ismeretlen nevű írók munkái.
Van közöttük kétségen kívül tehet-
séges is, de a legtöbbje nem emel-
kedik túl az átlagon. De ez sem
baj, nem lehet tudni, kiből mi lesz.
Nem állhat fenn tehát az az aggo-
dalom, hogy az erdélyi írók köny-
vei nem kellenek. Csakhogy a baj

máshol van. Erdélyben is megfő-
nosodott az a divat, ami régebbent
Budapestben, hogy azok az írók, a
kik nincsenek benn a kikkékekben,
nem kapnak kiadót. Főként nem
kapnak kiadót a periferiakon élő
és küzködő írók, ha azok tehetsé-
gesek is. Egy kis féltékenység ját-
szik közre. Pedig az önálló erdélyi
magyar irodalom még nem oly
öreg, még nem annyira félmjelzett,
hogy megengedhesse magának a
válogatás fényűzését. Ha nem vá-
logatnak a kevésbé tehetséges
kolozsvári és váradai írókban, ne
válogassanak a távolabb élőkben
sem. Akinek mondani valója van,
annak adják meg a lehetőséget,
hogy megszólaljon. Gróf Kö-
nigsegg Lajosnak pedig sok mon-
dani valója van.

Elment a szerelem.

(Válik két szép aradi asszony.)

Szép aradi leányokról beszél-
nek most a Maros-parti korzón, a
Matzkyban, a kávéházi törzsasz-
tálnál. Szép aradi leányokról, akik
közül hárman magukra vették
Hymen rózsalaúcait és most bi-
zony kettőjük elszakítani készül
a kellemes, vagy kellemetlen kö-
telékeket. Négyen valának a szép
aradi leányok, akik után minden-
ki megfordult az utcán: öreg férfi,
fiatalember, asszony és leány egy-
aránt. A legidősebb, aki oly szép
és formás, hogy Thidias vésője
sem faraghatta volna kőből, évekkel
előtt kirepült a családi
fészekből. A szerelem szárnyain
repült ki boldogan, édes odaadás-
sal egy daliás férfi oldalára. Férj-
hez ment a széke szépség és fér-
jét követte Magyarországra.
Majdnem minden évben hazajött
látogatóba, azután visszatért sze-
relmetes férjéhez. Most megint
ittthon van a széke szépség. Hu-
zamosabb idősé van itthon, hogy
bevárja a válópör lefolyását. Mert
bizony: a szerelem elpárolgott, a
próza élet keserves küzdelme
száműzte a szerelmet. Vagy talán
új szerelem költözött a szívébe?
Lehet. A széke szépség válik. De
nem sokáig marad társtalannul. A
jövendőbeli, egy fiatal magyar
tudós alig várja a válópör befeje-
zését, hogy oltárhoz vezethesse
szíve választottját és elvigye egy
messzi északi országba, ahová hi-
vatása vezérli. A második a né-
gyek közül boldogan él férjével
és gyermekével egy déli ország-
ban.

Most a harmadik, a jukker,
fekete leány is itthon van. Két
évvel ezelőtt férjhez ment egy
erdélyi fiatalemberhez. Néhány
hétig boldogan éltek a fiatalok
Aradon, majd Erdélybe költöz-
tek. Nemrég véglegesen hazajött,
a fekete asszonyka. Férjét hiva-
tása a regátba szólította. Oda nem
akarta követni. Inkább hazajött
és most itthon marad, mert eltö-
kélt szándéka, hogy a bíróság ha-
tározata alapján visszaszerzi sza-
badágát, de így nem él tovább
férjével, mert a megélhetés gond-
jai nem tudja elviselni. A fekete

asszonyka elhatározása annyira kemoly, hogy már állás után néz. Alig várja, hogy ismét szabad legyen. Egylőre nem gondol újabb házasságra, mert — mint mondja — elég volt neki egy házasságból. Nem így gondolkozik azonban a legfiatalabb, aki alig várja, hogy bevezzen a házasság szent révébe. Most ez a két válopör a társaságok témája.

Gyász

a Seidner-családban.

(Seidner Dezsőné halála és temetése.)

Megdöböntő és tragikus módon halt el csütörtökön délelőtt fél tízenegy órakor az aradi uritársaságoknak egyik kedvelt, temperamentumos hölgye: **Seidner Dezsőné, Mittler Margit, Seidner Dezső fatermelő és fakereskedő felesége.** A részvét, amely iránta és kiterjedt családja iránt megnyilvánult, Arad egész társadalmát impozáns módon öleli át. A fiatal hölgy olyan életkörülmények között élt, amelyek minden földi jó kereteiben a gondtalan boldogságot jelentették. A vagyon, a jólét a szeretet övezte körül Seidner Dezsőné és élete legvirágzóbb idejében tört rá egy gyógyíthatatlan betegség, amely előtt a mai fejlett orvostudomány is tanácstalannak állott. A fehérvérűség támadta meg a fiatal asszonyt és az alattomos ritka és lappangó kór csakhamar elragadta az élők sorából. Seidnerné fizikuma makacsul és kétségbeesetten mérkőzött a halállal. Beteg ágya mellett Arad legkiválóbb orvosai álltak, azonkívül a család lehozatta konzultálásra Budapest egyik legkitünőbb specialistaját **Benedit professzort**, és Bécs egyik kiváló orvostanárát **Jagics tanárt.** Mind a ketten egybehangzóan helyeselték a helyi orvosok diagnózisát és ugyancsak nagymértékű fehérvérűséget állapítottak meg. A betegség ellen nem lehetett védekezni. Hetekig tartó halálusában negyven-negyvenegy fokos lázzal küzdve, a tegnap reggel bekövetkezett halál valósággal megváltást jelentett a fiatal hölgyre. Elképzelhető, a rokonságnak és a barátok tekintélyes seregének megdöbbenése és érthető az az arányaiban nemesen és népszerű módon megnyilvánult részvét, amely a fiatal halott és ittmaradt családja felé minden oldalról nyilatkozik.

Seidner Dezsőné temetése a legimpozánsabb keretek között és a legmelegebb részvét megnyilvánulása mellett ment ma délután végbe. A négy lovas gyászhintó előtt külön koszorus kocsi állott, mert a halottas kocsi már nem fértek el a koszorúk, amelyeket nagy számban küldöttek az elhunyt sirjára. A magánfogatok és bérkocsik serege nem fért el az Unirei (Fábián)-utcában és a környező utcákba dirigálták őket. — Arad előkelő társadalmának számos tagja jelent meg a temetésen

és az elhunyt családjának házuvara nem volt elég tágas a tisztelők tömegének befogadására. A Seidner fatermelő cég soborsini üzemének alkalmazottai külön harminctáru küldöttséggel fejezték ki a cég egyik főnökének elhunyt neje iránt érzett tiszteletüket, szeretetüket és részvétüket. Délután öt órakor csendült fel az énekkar első gyászdala, amelyet dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi mélyértelmű és magasszárnyalású gyászimája követett, amelyben a megindult fájdalom hangján siratta el az elhunyt, viruló fiatal asszonyt. A könnyes hangú búcsuztató után az énekkar énekelt ismét, majd a szentegylet emberei felemelték és a halottaskocsira vitték a koporsót. A gyászmenet hosszú sorban indult meg a gyászhintó után, amelyről szomorúan mosolyogtak le az elhunyt kedvenc virágiból font és a Soborsinból hozott koszorúk. Virágokat küldtek az alábbi feliratokkal: Felejthetetlen Mancinak, Dezső. — Drága jó anyukimnak, Julka. — Szép Mancikámnak, Mamád. — Irén, Sándor, Erzs. — Drága Mancikának, Böske, Friczi. — Nem feledünk el soha, Rózsi, Andor, Vica. — Miczi. — Mancikámnak, Róza mama. — Szeretett Mancikának, Lajos, Rezs. — Felejthetetlen Mancikának, Sényi család. — Szeretett Mancikának, Ritta, Bertl. — Giza, Margit, Licy. — Jóska. — Szép álmokat, Margit, Viktor. — Ernőtől. — Mély részvéttel, Stauber József és családja. — Isten veled! Stefi, Alfréd. — Utolsó üdvözlés, Fodor Irma és Gyula. — Mancinak, Weisz Lili és Károly. — Mancsi és Jenő. — Utolsó üdvözléssel, Vajda Böske és Zsiga. — Szeretettünk jeléül, Margit és Miska. — Kegyeletünk jeléül, Juliska néni és Pista. — Szeretettünk jeléül Basch Simon és neje. — Dr. Singer Lajos és neje. — Boros család. — Utolsó üdvözlésünk Mancinak, dr. Windholztól. — Zseni. — Öszinte kegyelettel, Holländer Oszkár. — Luszti Andor. — Isten veled! Lily, Géza. — Szeretett bárátnőnknek, Józsa, Zsiga. — Mancinak, a Mairovitz család. — Baráti kegyelettel, Goró Arthur. — Deutsch Arthur és neje. — Vajda Iván. — Emléke felejthetetlen. Soborsini tisztviselők. — Szívünkben örökké él, Soborsini személyzet. — Kegyeletünk jeléül, az alvácai tisztviselőkar. — Kegyeletünk jeléül, a központi iroda tisztviselőkara. — Ezekon kívül még sok virágcsokor felirat nélkül.

OOOOOOOOOOOO

— Elégítél a brüsszeli német követnek, Brüsszélből táviratozzák: A belga kormány ma jegyzéket nyújtott át Rüdiger német ügyvivőnek, amelyben sajnálatát fejezi ki az öt, két belga állampolgár által ért inzultusért és kijelenti, hogy az inzultust a legnyilvános módon fogja megtorolni.

Izgalom a Népszava betiltása körül.

(Meskó Zoltán törvényt követel a párbaj ellen.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés tegnapi ülésén Meskó Zoltán, volt belügyi államtitkár kifogásolta, hogy a nyiregyházi miniszterjárásnál egyetlen szó sem a párbajról sem hangzott el a keresztény szó, pedig a kormány ennek a szónak köszönheti létét és ennek köszönhető ma az országban a jogrend és konszolidáció. Határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint utasítsa az igazságügyminisztert a nemzetgyűlés, hogy terjesszen elő törvényjavaslatot a párbaj ellen és a becsület védelméről. Ebben a javaslatban minősítse a párbajt közönséges bűncselekménynek és zárja ki a párbajozókat a politikai jogokból. Beszél: a numerus claususról, amelynek ma is híve. Felhozta, hogy a törvényt nem tartják be a pécsi egyetemen, ahol 840 hallgatóból 717 nem keresztény, illetőleg zsidó. Arra kérte a kultuszminisztert, nyilatkozzék állásfoglalásáról.

Ezután Várnai Dániel szociáldemokrata beszélt. Beszéde közben berohant a terembe Esztergályos János szociáldemokrata és a szónok felé kiáltotta:

— Nem lehet itt tovább tárgyalni. Abba kell hagyni a beszédet, mert betiltották a Népszavát.

Az ellenzéki oldalon nagy izgalom keletkezett erre. A miniszteri padok üresek voltak és a kormány párt részéről is kevesen tartózkodtak a teremben. Vanczák János, a Népszava szerkesztője felmutatta a betiltó végzést. Erre a szocialisták részéről éles kifakadások hangzottak el a belügyminiszter ellen. Az elnök kénytelen volt felfiggeszteni az ülést. Időközben kiderült, hogy a betiltás csak nyolc napra

Általános nyomdász-sztrájk Budapesten.

Budapestről táviratozzák: Az egész magyar főváros területén a legszigorúbb rendről készültség van. A kormány elhatározta, hogy a Népszava egy heti betiltását minden körülmények között fentartja, mert a rendelet elleni fellépés forradalmi jellegű. Ha a nyomdász-sztrájkot általános sztrájk követné, akkor a kormány nyomban életbelépteti a statáriumot és a vezetőket letartóztatja.

Budapestről táviratozzák: A nyomdász-sztrájk miatt Reggeli Hírek — Esti Hírek címmel újságot adtak ki épenugy, mint a kommun után, amikor a budapesti lapok még nem jelentek meg a román megszállás alatt. Szóts Pál miniszterelnökségi osztálytanácsos szerkesztő adja ki a lapot, amelyet kézzel szednek. Más budapesti lap nem jelenik meg. Az új lap a Népszava betiltásáról a következőket írta:

— Nem csupán Böhm Vilmos nyilatkozata miatt történt

szól a társadalmi és állami renitől szóló törvénybe ütköző cikkeikért. A szocialista képviselők szünet alatt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a lapbetiltás ügyében tárgyalni fognak az illetékes tényezőkkel. A folyosón Scitovszky elnök a vitákozó képviselőknek ezt mondta.

— A polgári társadalom rendjének megvédése mindenek fölött fontos. Így kezdődött 1918-ban is. Nem engedhetjük meg, hogy azok az idők visszatérjenek.

Erre a kijelentésre a szocialista képviselők azzal fenyegetőztek, hogy proklamálni fogják az általános nyomdász-sztrájkot.

Délután két órakor az elnök megnyitotta az ülést, amelynek folytatását délután 4 órára halasztotta.

Budapestről táviratozza tudósítónk: A Népszava betiltása miatt tegnap kőtört a nyomdász-sztrájk. A lapok ma reggel már nem jelentek meg. Az Atheneumban és a Pester Lloyd-nál akartak dolgozni és valószínű, hogy a Szózat és a Pester Lloyd még ma meg is jelennek. Hegyemegi-Kiss Pál tegnap este felkereste Pesthy Pált, a nemzetgyűlés alelnökét, hogy megbeszélje vele a szociáldemokratákkal való megbeszélés módjait. Pesthy alelnök gróf Bethlen István miniszterelnökkel közvetítette az ellenzéki akciót, mire Bethlen tárgyalta Rassay Károllyal, az ellenzék kiüldöttjével. Ma délelőtt a parlamentben Bethlennek megbeszélése volt a szociáldemokraták megbízottaival: Vanczák Jánossal, Peidllel és Peyerrel. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a megegyezés kétre jön.

a betiltás. A Népszava szerkesztőségét és a szociáldemokratapárt vezetését többször figyelmeztették a sorozatos megjelenő izgalomra. A miniszterelnökségi sajtófőnök felkérte a szociáldemokraták két vezetőjét, hogy jobb belátásra bírják a Népszava szerkesztőségét és ne kényszerítsék a kormányt olyan intézkedésre, amelyeket nem szívesen, csak a legvégső esetben tenne meg. A jóakaratu figyelmeztetés ellenére a Népszava közölte a vörös hadsereg főparancsnokának nyilatkozatát, ami nálunk másnak, mint nyílt kihívásnak nem volt minősíthető.

A szocialisták tegnapi ismeretes határozatából kifolyólag tegnap éjszaka az ellenzéki pártok ülésre jöttek össze, amelyen megbízták Rassay Károlyt és Hegyemegi-Kiss Pált, hogy tárgyaljanak a miniszterelnökkel. A megbízottak reggel hat órakor felkeresték gróf Bethlent svábhegyi nyaralójában, ahol közölték vele, hogy a szociá-

listák megbízottait várja a parlamentben. A szocialisták részéről Peyer Károly, Farkas István és Vanczák János tárgyalta a miniszterelnökkel, közben a szocialisták parlamenti frakciójának permanens ülése együtt volt. A szocialista képviselőket megbízottai időnként értesítették a tárgyalások állásáról. A nemzetgyűlés mai ülésén a baloldal legszűkebb padsorai üresek voltak az indennitás vitája alatt.

Budapestről táviratozzák: A szocialisták a miniszterelnökkel folytatott tárgyalások eredményét a pártválasztmány elé viszik, hogy az határozzon a meggyezés ügyében. Az ellenzéki megbízottak közölték Bethlen miniszterelnökkel, hogy a szocialisták nem azonosítják magukat a nyomdászsztrájkkal, amely csak a nyomdászok szimpatizálásának megnyilatkozása a Népszavával szemben. A pártválasztmány döntéséről a miniszterelnököt azonnal értesíteni fogják. A meggyezés platformja az lenne, hogy szocialista szónok kijelentése a nemzetgyűlésen, hogy a szocialisták nem azonosítják magukat Böhm nyilatkozatával és szívesen látják, ha a Népszava enyhébb hangot használna. De ennek az előfeltétele, hogy a jobboldal hangja se provokálja se a pártot, se a sajtót. A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy az összes lapok megjelennek a Népszavával együtt, amelynek betiltási határozatát is megváltoztatná a kormány. A végleges meggyezést valószínűnek tartják.

Inzultált tanár.

(A timisoarai ipariskola botránya)
Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk telefonálja: Ma délután különös és nem egészen szokásos körülmények között zajlott le az ifjeni ipariskola kertje előtt a nyílt utcán Erdély legújabb tanügyi botránya.

A temesvári ipariskola több tanulója megleste ma az iskolából jövő Schöberl Károly ipariskolai tanárt és mérnököt és súlyosan inzultálta. A tanárt a mentők vitték be a kórházba. Az inzultus előzményei ezek:

Schöberl a temesvári ipariskola műhelyvezető mérnök-tanára volt. Az ipariskolának már ez előtt kétféle hivatalos vakációja indult, de Schöberl a műhelyben tanult diákok közül ötöt visszatartott a vakáció utánra is, hogy egy privát megrendelést teljesítsenek. A tanár eljárása a diákok körében nagy felháborodást keltett. Amikor a tanulók felelősségre vonták a tanárt kijelentette, hogy a magaviselet és műhelymunka kitűnő osztályzatát elégségesre fogja kijavítani a visszatartott bizonyítványokon. Erre a munkára berendelt öt tanuló ma reggel megleste Schöberl-t és összeverte, úgy, hogy súlyosan sebesülve szállították el.

A diákok a jelenet után a rendőrségre szöktek és ott a hivatalos újságoknak azonnal önként jelen-

tést tettek arról, hogy a tanárt inzultálták. Az eset városszerte nagy feltűnést keltett.

HIREK.

Válság Fiume miatt.

(Az olaszok annektálni akarják.)

Belgrádból táviratozzák: A Trijuna szerint az olasz csapatok Fiumében teljes hadi készületben vannak. A jugoszláv határőrségeket megháromszorozták. A fiumei katonai erőseket megerősítették. Fascista körökből származó hírek szerint Diaz tábornok proklamálni akarja Fiume annexióját, hogy az olasz és jugoszláv kormányt befejezett tények elé állítsa.

Rómából táviratozzák: A Journal d'Italia belgrádi értesülése szerint a jugoszláv minisztertanács foglalkozott a fiumei kérdéssel, amely válságos stádiumba jutott Rybar Belgrádból hívták.

A nagyszabeni ünnepségek. Sibiu-ból táviratozzák: Báró Saguna Andrásnak, Erdély első görög keleti román metropolitájának halála ötven éves évfordulója alkalmából Sibiu-ban (Nagyszabonban) nagy ünnepségeket rendeztek. Az ünnepség főnévét emelte az a körülmény, hogy ugyancsak most ünnepelte az ottani lovassági tiszti iskola is fennállásának 50 éves jubileumát, amelyen 40 tábornok és 60 ezredes, a volt osztrák-magyar hadsereg tisztjei vettek részt. Az ünnepségen jelen voltak Otelséga a király, a királyné, a királyi hercegnők és hercegek. Az ünnepségeken résztvettek még a sibui nénegyetem hallgatói is: 600 szász néptanító. Az ünnepély gyászmisével kezdődött. Majd a metropolita rezidenciájába vonultak az ünneplők, ahol a miniszterelnök, a metropolita és Goga Octavian mondtak beszédeket. A király és kísérete innen a katonai háttérre ment.

Az anfant kiüríti Konstantinápolyt. Konstantinápolyból jelentik: Harrington parancsnok angol tábornok, a Konstantinápolyt megszállva tartó anfant-csapatok parancsnoka ma hadseregszolgálatot adott ki, amelyben közli, hogy az anfantcsapatok hat hét múlva kiürítik a várost.

A Magyarországra küldendő anfant-bizottság. Párisból táviratozzák: A jóvátételi bizottság pénteki ülése, amelyen a Magyarországra küldendő bizottságról kellett volna dönteni, elmarad. Az újabb ülés idejét még nem állapították meg.

A spanyol trónörökös beteg. Madridból táviratozzák: Az asturiai herceg, a spanyol trónörökös egészségügyi állapotáról nyugtalanító hírek terjedtek el. A tény az, hogy a tizenhat éves trónörökös egészségügyi állapota hátgerincbántalmak következtében, amelyek a mozgást is megnehezítették, sohasem volt kielégítő. A spanyol király második fia is állandóan gyengélkedik.

Magyar-cseh pénzügyi egyezmény. Prágából táviratozzák: A magyar-cseh pénzügyi tárgyalások ma már teljesen befejezettek tekinthetők, mert az egyezmények megkövetelt és aláírása megtörtént. Az egyezmények úgynevezett depot-egyezmények, amelyek a régi korona követelések, a tartozások összeírása, a magánbiztosító társaságok kölcsönös kezelése és az úgynevezett adóegyezmények alapján pedig a kettős megadóztatás elkerüléséről intézked-

Bratianu Vintila szerdán hazajön

(Kedvezően folynak a külföldi tárgyalások. A királyi pár külföldi utazásának előkészítése. Bányai kiállítás Temesvároitt.)

Bucurestiből táviratozzák: Bratianu Vintila pénzügyminiszter a jövő hét szerdáján érkezik haza külföldi utjáról. Másnap minisztertanács lesz, amelyen a pénzügyminiszter ismertetni fogja külföldi tárgyalásainak eredményét.

A Dimineata jelentése szerint a kormány Sibiu-ban minisztertanácsot tartott, amelyen a királyi pár párisi, római és londoni utazásának előkészítésével foglalkoztak. Elhatározta a minisztertanács, hogy Temesváron bányai kiállítást rendez, melyet a királyi pár fog megnyitni a külföldi utazás előtt. Bratianu Jonel miniszterelnök kijelen-

Egyéves önkéntességi kedvezmény. Az aradi hadkiegészítő parancsnokság rendeletet kapott, amely szerint a hadügyminiszter folyó évi 30.734. számú rendeletével megengede, hogy az esti tanfolyamoknak ama hallgatói, akiknek négy középiskolai vagy alsófokú kereskedelmi iskolai képzettségük van, a véderőtörvény 52. cikkében biztosított önkéntességi jog kedvezményében részesüljenek.

A temesvári román Olvasó-kör jubileuma. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk telefonálja: A timisoarai (temesvári) román Olvasó-kör vasárnap ünnepi fennállásának 50 esztendősi jubileumát. Az összes kulturegyesületek résztvesznek az ünnepségeken és Bucurestiből is több kulturdelegátus jön le Timisoarára. Vasárnap a színházban díszközgyűlés lesz, este nagy irodalmi program, amelynek keretén belül a román opera több tagja fellép.

Írói jubileum. Hodács Ágoston kisiratosi plébános most töltötte be írói működésének 25. évét, melyet mint VIII. oszt. gimnazista kezdett meg egyik szegedi lapnál. Leginkább az egyházi irodalom terén működött, de mint fordító is sok értékes szépirodalmi művet ültetett át magyarra németből és franciából.

Egy volt miniszter halála. Bucurestiből jelentik: Lupu Costache ismert politikus, aki a német megszállás alatt belügyminiszter volt, ma meghalt.

Hol működnek az adóbizottságok? Az adóbizottságok holnap a következő utcákban dolgoznak: az I. az Aurel Vlaicu (Pécskai) uton, a II. a Szentléányfalvai uton, a III. a Sft. Gheorghe (Dezső) utcában, a IV. a Boulevardul Regele Ferdinand-on (Boros Beni-téren), az V. az Unirei (Fábián) utcában, a VI. az Eminescu (Deák Ferenc) utcában, a VII. a Sinagogei (Chorin Áron) utcában, a VIII. a Cuza Voda (Thököly Imre) utcában, a IX. a Dorobantilor (Urban Iván) utcában.

Halálos autószerencsétlenség. Salgó Lajos nagybirtokos, báró Schossberger Rezső veje tegnap a családiával tiszaföldvári birtokára akart utazni autóján. Tiszaföldvár közelében egy erős kanyarodónál a soffőr oly hirtelen fékezett, hogy az autó felborult. A gépkocsi hét utasa messze ivben kirepült. A soffőr azonnal meghalt. Salgót, aki súlyosan megsebesült, egy budapesti szanatóriumba szállították, a többi utas sértetlen maradt.

Kemal pasa felesége — képviselő. Konstantinápolyból jelentik: Kemal pasa feleségét az angorai nemzetgyűlés tagjává választották.

tette, hogy tegnap táviratot kapott Bratianu Vintila pénzügyminisztertől, aki közli, hogy a külföldi tárgyalások kedvezően folynak. Értesíti még a pénzügyminiszter a kormányzót, hogy a legközelebbi időben Barthou jóvátételi bizottsági elnökkel fog tanácskozni, a kivétel Romániának a jóvátételi kérdésben elfoglalt álláspontját fogja megismertetni. Ezután Voitoianu belügyminiszter beszélt a németországi drágaságról, melyet közvetlenül volt alkalma tapasztalni. Végül elhatározta a minisztertanács, hogy a jassy-i fogházat Diákóthton céljaira átalakíttaja.

Újabb francia megszállás. Barabomból táviratozzák: Ma reggel francia katonaság vonult be a városba és megszállotta a hivatalos épületeket és pályaudvarokat. A csapatok tovább folytatták utjukat Elberfeldből Kronenberg felé.

A kifosztott erőd. Bucurestiből jelentik: A „Lupta” értesülése szerint a lomnesti erődben történt sárgarézlopásokban majdnem az összes fémipari vállalatok kompromittálva vannak. A rendőrség több előkelő fémkereskedés tulajdonosát idézte meg ebben az ügyben. (Rador.)

Hadifoglyok Oroszországban. Bucurestiből jelentik: Az „Universul” értesülése szerint Oroszországban még 10.000 román hadifogoly van, akik közül mintegy 4000 Moszkvában dolgozik.

Prágai diákok Romániában. Bucurestiből jelentik: A prágai egyetem 30 hallgatója ma ide érkezett. A diákok két napig tartózkodnak a fővárosban és a határán Konstanzába utaznak.

A berlini nagy sztrájk befejeződött. Berlinből táviratozzák: A fém munkások szövetsége közli, hogy az évezéség a munkaadókkal létrejött. A sztrájk ma véget ért.

Házkutatás a bukaresti kommunistáknál. Bucurestiből jelentik: A szocialista párt felviségében tartott házkutatással kapcsolatban megemlíti az Indrenetarea, hogy a szocialisták két évi szünetelés után ismét mekezdtek működésüket. A hatóságok számos röpiratot találtak a párt helyiségeiben, melvekkel a csatolt területek hadseregét akarták felláztatni. A rendőrség letartóztatta Danescu kommunista propaganda — osztályvezetőt. Mára beidéztek a kommunista párt vezetőit, akiknek kihallgatása még folvik. (Rador.)

Dosztojevszky miszticizmusáról írt rendkívül érdekes cikket a Pásztortűz legfrissebb számában Kuncz Aladár, Bodor Aladár és Nagy Péter művészi novellákat, Olosz Lajos, Farcadi Sándor, Gy. Turi János és Remenyik Sándor szebbnél-szebb verseket, Kristóf György értékes tanulmányt adnak. A megjegyzések rovatban Simándi Pál, Nikodemusz Károly, Kristóf György, Walter Gyula és mások közleményei szerepelnek. Előfizetési ára negyed évre 85 lei. Egyes szám ára 7 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Clnj (Kolozsvár), Str. Regina Maria 35.

Véget ért az angol dokkmunkások sztrájkja ma véget ért

A törökök újabb követelése.

— **Megszakadtak a lausannei tárgyalások. :: Konfliktus a hadihajók visszavonása körül.** —

Lausanneból táviratozzák: A törökök a békekonferencián váratlanul új követelésekkel léptek fel, mire a tárgyalások megszakadtak. A szövetségesek delegáltjai elhatározták, hogy ebben az ügyben újabb utasításokért fordulnak a kormányaikhoz. A tárgyalások megszakadásának oka a következő:

Bár a békeszerződés tervezete nem említi meg a szövetséges flották visszavonását, mindamellett a szövetségesek számoltak ezzel a körülménnyel és úgy határoztak, hogy a szárazföldi csapatok visszavonulása után a hadihajók csak abban az esetben hagyják el a török kikötőket, ha a török kormány a tengersizorok szabad használatának ügyében kötött egyezséget elfogadja. A török delegátusok ezzel szemben követelték, hogy a szárazföldi csapatokat és a flottákat egyszerre vonják vissza a

szövetségesek. A törökök a szövetségesek ama közbevető javaslatát sem fogadták el, amely szerint a szárazföldi csapatokat visszavonják és a flottákból csupán 2—2 páncélost hagytak hátra minden egyes török kikötőben mindaddig, amíg a tengersizorok szabad használatára vonatkozó egyezség életbe nem lép. A török kikötöttek újabb követeléssel léptek fel a Törökországban levő újlídi társaságok jogaival kapcsolatban is.

Lausanneból táviratozzák: A szövetségesek és Izmed pasa között újra megindultak a tárgyalások és hír szerint valamennyi főkérdésben megegyezéssel végződtek. Ma azután a szövetségesek hirtelen elhagyták a tárgyalási termet. A helyzet rendkívül komoly és nagy a valószínűsége annak, hogy a tárgyalások megszakadnak.

— **Haladás előadás ma délután 6 órakor a Kulturpalota nagytermében, mely alkalommal a kitűnő műsoron kívül előadásra kerül Lucsánszky Jolán 3 felvonásos gyermekszínijátéka.**

— **A Hamburg—Amerika Linie utazói figyelmébe!** Felhívjuk t. utazó feleink figyelmét, hogy az utcai úgynököktől és más hasonló feleltlen egyének üzelmeitől szigorúan óvakodjanak, mert ezek füt-fát ígérnek az amerikai vizumok megszerzésére. Természetesen csak közönséges házságáról és csalásról lehet szó, mert a Bucuresti amerikai konzulátuson semmiféle protekció nem létezik és minden utas ügye a benvitítés sorrendjében nyer elintézését. A legutolsó benvitési terminus május 28-án volt. Egyébként is az amerikai konzulátus csupán a hajózási vállalatok hivatalos képviselőitől fogad el utleveleket láttaozás végett s előnyben egyetlen hajózási vállalat sem részesül. Né fizessenek tehát hiába való összegeket abban a reményben, hogy az amerikai vizumot gyorsabban kapják meg, mert ha sikerülne is ilyen úton hamarabb megszerezni a vizumot, csak hiábavaló költségeket okoztak önmaguknak, mert — az amerikai vizum ellenére is — okvetlen elmaradnának abban az esetben, ha a regisztrációs számok ki vannak mérülve. Kiváló tisztelettel: Hamburg—Amerika Linie, közös szolgálat az United American Lines Inc.-el. Vezetőképvisele: Lazarovitz H. Lázár.

— **A vasaló áldozata.** Timisoarai (femesvári) szerkesztőségünk jelenti: Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap este Felrenbach József, egy timisoarai iktató jözsefvárosi csillag-utcai lakásán. Amíg Felrenbach lakásának egyik belső szobájában dolgozott, a konyhában a leánya vasalt. Felrenbach hirtelen velőtrázó sikoltást hallott, kirohant a konyhába, ahol a leánya lángokban állt. Az apa letépte elányáról a ruhát és ezzel megmentette a tűzhaláltól. Mindkettőt súlyos égési sebekkel a timisoarai kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség oka egy szikra volt, amely a szénvasalóból kipattant és meggyújtotta a leány ruháját.

— **Elbocsájtott sofförök boszúja.** Krakóból táviratozzák: Tegnap este fél 10 órakor súlyos kimenetelű autó

szerencsétlenség történt Zakopane környékén a tengerszemhez vezető úton. Egy autobus, amelyben huszonöt utas ült, nyolc méternyi magasságból lezuhant a Bialka folyóba. Négy ember meghalt, négy súlyosan és hét könnyen megsérült. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget az autólámpaság két elbocsájtott sofförje boszúból idézte elő azzal, hogy az autobus két első kerekének küllőrugóit elfürészeltte. A két soffört letartóztatták.

*Hamar lábbelít babylonon!
Minden cipész tudja!*

Sport.

— **Az Aradi Hajós-Egyesület bankettje.** Az Aradi Hajós-Egyesület szerda este a Kioszkban bankettet rendezett, amelyen a legutóbbi országos verseny győzteseit ünnepelték. A banketten mintegy hatvanan vettek részt és megjelent dr. Robu János főpolgármester is, aki amikor felköszöntötték, tiltakozott az ellen, hogy őt mint főpolgármestert üdvözzeljen. Ő mint az egyesület egyszerű tagja jelent meg és bejelent, hogy rövidesen megkezdí aktív működését. A bejelentést nagy lelkesedéssel vették tudomásul. Holländer Emil, dr. Schusztér Ödön, dr. Sugár Jenő és még többen felköszöntöttek ünnepelték a verseny győzteseit és átnyújtották Hajduska Marcell vezérevezősnek az egyesület ajándékát, egy szép ezüst cigaretta-tárcát. A bankett a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

Mozi.

— **A vörös galambduchoz címzett csárda a címe az Apolló szombati filmszenzációjának, amelynek központjában Casagne nemes dalaiája, D'Artagnan lovag áll, akinek rettenetesen báforsága, éles megfigyelése teljesen keresztülhúzza azokat a szövényes intrikákat, amelyeket Franciaország fondorkodásban leegzagabb államiérija szövöget a maga hatalmi pozíciójának megerősítésére. Richetieu intrikái folytán háboru ütött ki Anglia és Franciaország között. D'Artagnan három testtársával szintén hádbaszáll. A táborban fiitanuja lesz a bíboros egy álnokságának, amikor büntetlenségét ígér annak, aki a királyné szerelmét elteszi láb alól. A testtörök követik a felbérelt asszonyt s elveszik tőle a menlevelet s megakadályozzák az álnok bérgyilkosságot. Ez a páratlanul izgalmas filmjáték szombaton, vasárnap és hétfőn kerül előadásra az Apollóban.**

— **Az Uránia filmszenzációjává avatta a közönség azt a csudálatosan szép, megkapóan érdekes meseszövést kanadai drámát, amelyet az ő poklokban keresztül cimen névteken mutatott be igen nagy érdeklődés és nagy siker mellett az Uránia. Az új milliárdos-kisasszonyt len versenytársai boszút esküsznek és romlására törnek. Egyetlen segítőtje van, a gvár vezető mérnöke, de akit ő gögösen visszautasított. Elcsallják a leányt egy veszélyes helyre, de a mérnök mozdónvra ül s az égő erdőrengetegen keresztül hatolva, megmenti a gyárosnőt, majd amikor a milliárdos kisasszonyt a bandiák foglyul ejtik, léghajó segítségével kiszabadítja. Az önfeláldozásnak ezt a nagyszerű jelét a gyároskisasszony kezével imfalmazza. A nagyszabású megrendítően izgalmas jelenetekben**

bővelkedő filmet még szombaton és vasárnap játsza az Uránia.

Közgazdaság.

2.97.50 a leu Zürichben.

(A hollandi forint emelkedése.)

A román valuta, amely néhány nap óta emelkedő irányzatot vett Zürichben, ma ismét jelentékenyen emelkedett. A tegnapekőtti 2.90-es jegyzésről, a mai nyitásban 2.97-re ugrott, a zárlatban pedig 2.97.50 volt a kurzusa. A dollár hanyatló irányzatában ma 575.50-re esett. A francia frank néhány napi javulás után újból esett 33.80-ra. A magyar korona is veszített értékéből, a mai zárlatban 0.06.50-es áron jegyezték. A hollandi forint állandó emelkedése érdemes még feljegyzésre, amely ma már elérte a 225-ös árfolyamot. A dinár 6.25-ről 6-ra esett. A magyar Devizaközpont a leut ma magasabb értékeléssel 44.50—48.50-es áron jegyezte. Párisban száz leierért 8.75 francia frankot írtettek.

Aradi valutaárak. (Július 13.) Francia frank 12.10, svájci frank 34.50, dollár 200, dinár 2, szokol 6, márka 0.0025, lira 8.50, angol font 900, magyar korona 0.01.80, osztrák korona 0.00.30. — Kifizetések: Budapest belföldi 74, külföldi 44, Bécs 364, Berlin 0.0010, Prága 5.85, Zürich 34, Milano 8.45, London 900, Newyork 197, Páris 11.45, Belgrád 2.10.

Temesvári valutaárak. (Július 13.) Berlin 0.009.50, Newyork 196, dollár 204, London 898, Páris 11.50, francia frank 12.50, Zürich 34, Milano 8.80, lira 8.30, Prága 5.85, szokol 5.30, Belgrád 2.10, dinár 2, Budapest külföldi 45, belföldi 70, Bécs 365.

Bucuresti hírszolgálat. (Július 13.) Kifizetések: Páris 11.45, Berlin 0.0011, London 894, Newyork 198, Milano 8.48, Zürich 34.25, Bécs 0.0028.50, Prága 5.79, Budapest 0.02.20. — Valuták: Napoleon 720, márka 0.0015, leua 1.80, török lira 1.20, angol font 9, francia frank 12.30, svájci frank 35, lira 8.80, drahima 5, dinár 2.20, dollár 205, lengyel márka 9.0024, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.01.70, szokol 5.80.

Zürichi nyitás. (Július 13.) Berlin 0.0029, Newyork 574, London 2631, Páris 33.92, Milano 24.70, Prága 17.20, Budapest 0.06.50, Belgrád 6, Bucuresti 2.97, Varsó 0.0048, Bécs 0.008075.

Zürichi zárlat. (Július 13.) Berlin 0.0027, Amsterdam 225, Newyork 575.50, London 2640, Páris 33.80, Milano 24.60, Prága 17.25, Budapest 0.06.50, Belgrád 6, Bucuresti 2.97.50, Varsó 0.0048, Bécs 0.0080750.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Július 13.) Napoleon 29600, Amsterdam 3311—3431, Belgrád 92.50—96.50, Berlin 0.4.40—5.20, márka 0.4.90—5.70, Bucuresti 44, lej 44.50—48.50, London 389040—40140, angol font 38960—40160, Milano 336—386, Newyork 8.495—8795, Páris 502—522, francia frank 507—527, Varsó 0.7.90—8.70, Bécs 0.12.95—13.95, Zürich 1480, 15550.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

felel.

Cenzurat:

IOAN NICBIL

— **Egy volt prefektus tragikus halála.** Dr. Sorbán Vilmos szolnoki-dobokamegyei volt prefektus tragikus körülmények között hunyt el e hónap 7-én Désen. Az egyik cluff (kolszvári) étteremben néhány hűtél ez előtt egy délután szalámit evett, melvől vérmérgezést kapott. Dacára a gondos orvosi kezelésnek, élete lavakorában, mindössze 46 éves volt, hunyt el. Dr. Serbán Vilmosnak Aradon és Aradmegyében is sok ismerőse volt, miután aradi származású és testvéröccse Sorbán János volt aradi főispáni titkárnak és dr. Sorbán Kornél borosjenői * kalli. esperesnek. Dr. Sorbán Vilmos temetése e hónap 9-én ment végbe Dész városa és a megye közönségének impozáns részvétele mellett. Prefektusi működéséf nártatlan igazságszeretef jellemzte. Neve ismerős a zeneirodalom terén is. Erdélyben sok hangversenyf is rendezett, miután virtuóz zongorajátékos volt, aki e téren a bécsi Zeneakadémián képezte ki magát, amikor Bécsben joghallgató volt.

— **Az aradi Somér zsidó cserkészcsapat e hó 15-ikén d. u. 6 órakor a zsidó elemi iskola udvarán cserkészünnepélyt tart.** Az ünnepélyen részt vesznek a timisoarai (femesvári) testvércsapatok is. A programmot énekek, szavafatok, tornagyakorlatok, mentőgyakorlatok és szindarabok teszik változatossá. Az érdeklődőket ezután hívja meg a csapat.

— **Valódi Minimax tüzoltókészüléket 10 évi garancia mellett csak a gvár egyedüli képviselője: Hermes keresk. váll. Arad, Str. Martin No. 3. árusít.**

— **A Vasárnapi Ujság legújabb száma is bővelkedik a legváltozatosabb képanyagokban. A bikszádi orvoskongresszus, a timisoarai (femesvári) munkás-testedző és a KAC. legutóbbi sporteseményei, a cluji (kolszvári) festőnövendékek kiállítása, a gyermekszépségverseny, stb., stb. mellett Oradea-mare (Nagyvárad) társadalmának képét mutatja be a lap. A Vasárnapi Ujság kiadóhivatala kívánatra készséggel küld mutatóványszámot.**

— **Katonazene szombat és vasárnap este a „Vadászkürt” vendéglő kerthelyiségében hangversenyez.**

— **Ola-gummi használata feltétlen biztonságot nyújt.**

„EGOL” cipőkrém, kékitő, fémtisztító felülmúlhatatlan minőségben már 1 drb. vételnél is gyári áron kapható: **MERCEDES-nél.**

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Seidner Dezső a maga, mint leány: Julka, ugyszintén az atalítottak nevében fájdalomtól mélyen megtört szívvel jelenti, hogy a forrón szeretett jó feleség, legjobb és leggondosabb édes anyja, szerető gyermek és jó rokon

Seidner Dezsőné

szül. Mittler Margit

folyó évi július hó 12-én délelőtt 11 órakor életének 32-ik, boldog házasságának 15-ik évében elhunyt.

A meghaldogult drága halottunk földi maradványait folyó évi július hó 13-án d. u. 5 órakor kísértük örök nyugalomra a Strada Unirea (Fábián-utca) 3. számú házból.

Arad, 1923. július hó 12-én.

Mittler Izidorné édes anyja. Seidner Sándorné testvére. Seidner Bernátné anyósa. Singen Gyuláné, Szene Samuné, Sényi Miklósné, Seidner Rudiné, Dr. Seidner Frigyesné sógorai. Sényi Miklós, Seidner Sándor, Dr. Seidner Frigyes sógorai. 3900

Szép. világos

gyárhelyiség

minden célra alkalmas átvehető. 13169

Cím KELET hírlaprodában.

Belvárosban

2 szobából álló irodahelyiség átadó. 13169

Cím KELET hírlaprodában.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 1.50 lel.

Vastagabb betűvel 3.— lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

ISMERETSÉGÉT KITERJESZTHETI az „Aradi Közlöny” ezen rovatja útján.

DULCSAY Utlevél ügy aggasztó gondok miatt lehetetlen. Levélben sokat. Talán huszonhárom ívveg. Pá. 3908

Alkalmazás.

FIATAL üzves mindenestől bejárónő azonnal felvétetik. Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) 23. l. em. jobb. 5000

MINDENES FOZONÓ jóízetéssel azonnali belépésre kerestetik. Cim Meer Mór és fia festék-üzlet. 3928

JE CHERCHE, gouvernante française, pour ma petite fille de 10 ans. L'adresse dans l'administration. 700

ÜGYES molnárszög felvétetik augusztus 1-ére. Fizetés megegyezés szerint Pálffy Bálint Erdeus, (Erdőhegy.) 3882

KINDERFRÄULEIN wird gegen gute Bezahlung aufgenommen. Es wird nur auf eine erfahrene, tüchtige Kraft rekrutiert. Adresse in der Administration. 3906

FIATAL fűszer és vas szakmában tapasztalt segéd, románul is tudó azonnali alkalmazást nyer. Ajánlatokat Ney Adolf Sebész. 3905

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnőt keresek. végzett képezdészek előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 700

SZESZGYÁRBAN már működött két ügyes szeszüzőt keres nagyváradi szeszgyár. Ajánlatokat a Kelet hírlaprodában továbbít. 13168

FOGORVOSI rendelőbe asszisztensnő kerestetik. Cim megtudható Corvin nyomdában. 3910

SUCHE intelligente, deutsches Fräulein, mit Jahreszeugnisse, zu 10 Jährigen Mädchen. Adresse in die Administration. 700

BÁDOGOS TANONCOK fizetéssel felvétetnek. Kohn József, Str. Consistorului 11. (Batthyány-utca 32.) 13169

MAGÁNYOS urhoz házvezetőnőnek ajánlikozik intelligens nő. Leveletet „Szorgalmas” jellegre kiadóhivatal továbbít. 3899

VIZSGÁZOTT gépész felvétetik Müller kelmepestő gyárában. 13290

Lakás.

NÖTLEN tisztviselő butorozott szobát esetleg ellátással keres. Címek „Tiszta-ság” jellegre Kelet hírlaprodában kerestnek. 13169

KERESEK egy szoba, konyha és éléskamrából álló lakást. Lelepet megfizetem. Cim Kelet hírlaprodában. 13169

EGY szobás konyhás lakás díjazással kerestetik. Címek „Tiszta” jellegre a kiadóba kérek. 3900

Vétel és eladás.

NAGY HASZONRA TESZ SZERT, ha az „Aradi Közlöny”-ben hirdet.

JAPÁN és antik dísz tárgyak, goblein képek, szobrok, tükör, márványlapos mozdó, szekrények, butorok, kezenye darabok, ágy és asztalnemű, íróasztal, futó szőnyeg, csipke kelme stb. eladó. Strada Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria, 20. (Fischer Ellz-palota.) 11895

25 szilvaskád eladó, esetleg bérbeadó. Baumann, Str. Josif Vulcan 6. 3548

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kertel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

ELEGANS kivitelű fehér gyermekkosci eladó. Strada Mărăsești (Kossuth-utca) 62—14. 13290

KÉTFOGATU gummirádis hintó 8 kerekkel eladó. Strada Rahovei (Mihály-utca) 16. 13291

KISEBB üzletberendezés bármilyen célra alkalmas. 1500 leleért eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13912

TAKARÉKTÜZHELY 2 sütővel, rézvízmelegítővel, teljesen jó karban. eladó. Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca) 36—38. 13169

ACETYLEN-GÉPEK, alig használtak, mozgósínhez alkalmas támlás fapadok olcsón eladók Strada Mărăsești (Kossuth-utca) 62—14. 13290

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen kerestünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi ívveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

ERŐS GRÁNIKOT (felvonógépet) megvételre keres Reich kötélgyár. 13168

ÖZIKE, szelid, helyszűke miatt eladó. „Victoria” iroda, Piața Avram Iancu 16. 3907

KITŰNŐ zongora eladó. Bővebbet Str. Bratianu (Weitzer-utca) 13. házfelügyelőnél. 13912

RÉZ VILLANYLUSZTER ebédlőbe eladó Uranus-iroda, főpostával szemben. 13912

HASZNÁLT ajtókat, ablakokat, valamint pinceablakokat megvételre keresek. Cim a kiadóban. 3903

NÉGY darab tehén mely naponta egyenként 16 liter tejet ad, eladó. Ötvenes Uradalom. 3904

Ingatlan.

OLCSÓ HÁZHOZ JUT, ha az „Aradi Közlöny” ezen rovatát átolvassa.

MOTORERŐRE berendezett Kefeyár géorgalmu városban teljes felszereléssel, három szobás lakással, hozzávaló mellékhelyiségekkel, szőlős és gyümölcsös kerttel, visszavonulás miatt eladó. Cim a kiadóban. 3764

MODERN magánház 5 szoba, fürdő- és cselédszoba, udvar és kerttel 300.000 leleért eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13912

KERESEK Mosotzy-telepen egy magánházat haszonbérbe, esetleg egy szobás lakást. Cim Mosotzy-telep Str. Soimului (Kalász-utca) 1. 3901

ARADMEGYÉBEN parcellákban elsőrendű szántóföld eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3902

Üzletek.

FÉNYES ÜZLETE LESZ, ha hirdetését az „Aradi Közlöny” „Üzletek” rovatába feladja.

PIACTÉRI saroküzlet bármilyen szakmabeli kereskedő részére alkalmas, előnyös árért eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13290

KÜLVÁROSBAN kisebb vegyeskereskedés korcsmahelyiséggel, teljes berendezéssel, áruval, kétszobás lakással 30.000 leleért eladó. Azonnal átvehető. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13913

SAROK FÜSZERKERESKEDES három utcára nyíló kirakatokkal, italmérséssel eladó. Cim kiadóban. 8911

Szylup,

Kristály keményítő,
keményítő puder,
Dextrin
állandóan raktáron

Colentina Művek R. T.

Képvisező: **Dávid József.**

Ciorogariu 15. (Vécsey-utca 7.)

3735

Az igazi gyógyász a

á la München.

Főraktár Aradon kizárólag:

Reusz Sándor cégnél.

Legmodernebb hűtőtelep, sörfejtőberendezés és jéggyár.

5217

Brilliansárut, gyöngyöt, platínát, arany és ezüst árakat és hamis fogsorokat magas áron veszek: **Kun ékszerész, Arad**